

מדת בדת

לע"נ הגאון רבי אריה בן רבי חיים זאב פינקל זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

ג'ט"ן סח-עד 187 פרשת דברים תשפ"ג

שינון הדף היומי בדרך קצרה

גיטין סח-עד

ואתו מדוע כשראית את החגיגה בכית אמר לו שבעלה ימות תוך ל' יום והיא תחכה ליכם קטן י"ג שנים, שאל אותו מדוע צחקת על האדם שביקש נעלים לז' שנים אמר לו שהוא לא יחיה אפילו ז' ימים וכמוכן שלא יצטרך נעליים לז' שנים, שאל אותו מדוע צחקת מאותו קוסם אמר לו שהוא ישב על אוצר המלך שיקסום על מה שיש תחתיו, ושלמה השאיר את אשמדאי אצלו עד שבנה את ביהמ"ק, יום אחד היה עמו לבדו שאל אותו שלמה שכתוב **כתועפות ראם לו, כתועפות אלו המלאכים ראם אלו השדים** מה גדולתכם עלינו אמר לו אשמדאי קח ממני את השושלת ותן לי את טבעתך ואראה לך גדולתי ועשה כך ואשמדאי בלע את הטבעת והניח רגלו אחת בקרקע ואחת ברוקיע והשליך את שלמה ד' מאות פרסה ועל שעה זו אמר שלמה **מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש וזה היה חלקי מכל עמלי ונחלקו בזה רב ושמואל האם הכוונה למקלו או לכושו, ושלמה סבב בעיירות ובכל מקום אמר אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלים וכשהגיע לסנהדרין הם אמרו הרי שוטה לא נדבק בשטות אחת ושאלו את בניו אם קרא לו המלך לאחרונה אמר להם שלא, שאלו את המלכות אם המלך בא אליהם אמרו להם שכן אמרו להן שיבדקו ברגליו שלחו להם שהוא הולך עם אנפלאות ותובעם אפלו בנדתן ואפילו את בת שבע אמו והחזירו את שלמה למקומו והביאו לו את טבעתו ואת השושלת שלו וכשראה אותו אשמדאי פרח ממנו, ובכ"ז היה לשלמה פחד ממנו ולכן נאמר הנה מטתו של שלמה שישים גיבורים סביב לה מגיבורי ישראל כולם אחוזי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו על ירכו מפקד בלילות, ונחלקו רב ושמואל אם שלמה היה מלך הדיוט ומלך שחזר למלכותו, או שהיה מלך והדיוט שלא חזר למלכותו.**

לחולי של דם בראש יביאו סוג ארו וערבה והדס של שורה, וזית וצפצפה וצפצפה של ים ועוד יבלא מין עשב ויבשלם יחד ויקח ג' מאות כוסות בצד אחד של ראשו וג' מאות בצד השני, ואם לא, יביא ורד לבן שעומד בשורה אחת ויבשלו ויקח שישים כוסות בצד אחד של ראשו וכן בצד השני.

לכאב חצי הראש יביא תרנגול הבר וישחוט אותו בדינר כסף צרוף והדס יזוב למקום הכאב ויזהר מדמו שלא יעוור את עינו ויתלהו במזוזת הפתח כדי שיתחכך בו בכניסתו ויציאתו.

דף סט לחולי ברוקית בעין יביא עקרב של שבעה גוונים מחמת זקנה וייבש אותו בצל וישחוק עמו שני חלקי כחול וימלא שליש מהכחול בכל עין ולא יותר שלא יפקעו עיניו.

לחולי סנורים בלילה יביא חבל של שיער בהמה וזנב סוס ויקשרו ראשי החבל ברגלו וברגל כלב וילדים יקשקשו בשברי חרסים מאחוריו ויאמרו זקן הכלב שוטה התרנגול, ויאסוף שבעה אומצות מז' בתים ויניחום בסף הדלת ויאכלם באשפות העיר ואח"כ יפשוט את החבל ויאמרו שבירי של פלוני בן פלוני יאחזו בכבת עינו של הכלב.

לחולי סנורים של היום יביאו ז' טחולים של חיות ויצלום על חרס של אומן וישב בפנים ואדם אחר מבחוץ ויאמר עיוור תן לי ואוכל והשני יאמר לו קח ואכול ואח"כ ישברו את החרס ואם לא, זה חוזר עליו.

לדם שיוצא מאפו יביאו אדם כהן ששמו לוי ויכתוב לוי מהסוף להתחלה, ואם לא יביא אדם מהעולם ויכתוב לו אני פפי שילא בר סמוקי מהסוף להתחלה, ואם לא יכתוב לו טעם דלי במי כסף טעם דלי במי פיגם, ואם לא יביאו שורש של שחת וחבל מיטה ישנה ונייר של מוכין ומוריקא והאדום שגדל בלולב ויקלה אותם יחד ויביא גיזת צמר ויעשה ממנה שתי פתילות וישרה בחומץ ויגלגלם באפר הזה וישים באפו, ואם לא יסתכל על אמת המים שהולכת ממזרח למערב ויפסע ויניח רגליו מב' צדדיה ויקח טיט ביד ימינו מתחת רגלו השמאלית וביד שמאלו מתחת רגלו הימנית ויעשה ב' פתילות צמר וישרה אותם בטיט וישים באפו, ואם לא ישב תחת המרזב ויזרקו מים עליו ויאמרו כמו שמים אלו פוסקים כך יפסק הדם מאפו של פלוני בן פלונית.

לדם שבא מפיו יברקו בשבולת חטה ואם נסרך הדם זה בא מהריאות ויש לו תקנה ואם לא זה בא מהכבד ואין לו תקנה, ורב אמי הקשה לרב אשי שבטריפות שנינו להיפך שבניטל הכבד היא טריפה רק בכולה ובריאה היא טריפה אפילו בניטלה מקצתה או ניקבה, אמר לו שכשיוצא דם מפיו יתכן שנימוחה לגמרי, וכשזה מהריאה תקנתו היא שיביאו ז' מלא אגרוף של קניבת תרד וז' מלא אגרוף של קניבת כרתי ועוד ה' מעשב ששמו פרידא ועוד ג' של עדשים ועוד א' של כמון וא' של תבלין

דף סח כשרב ששת אכל אצל ריש גלותא אמרו שנגב כוס של כסף וכשחפשו מצאוהו בסודרו, אמרו לריש גלותא שהוא לא בא לאכול אלא רק לצער אותנו, אמר רב ששת אכלתי וטעמתי טעם של בעלת שחין אמרו לו לא היתה בהמה כזו היום, אמר להם שיבדקו בעור כמו שאמר רב חסדא ששחור בלבן או לבן בשחור הוא קלקול, בדקו ומצאו שאכן כך היה, וכשיצא כרו לפניו בור ושמנו עליו מחצלת שלא ירגיש ואמרו לו יבא מר לנוח סימן לו רב חסדא מאחוריו אמר רב ששת לתינוק פסוק לי פסוקך אמר לו את הפסוק **נטה לך על ימינך או על שמאלך** אמר למשרתו מה אתה רואה לפני אמר לו מחצלת זרוקה אמר לו הטתה אותי ממנה ואחר שיצא אמר לו רב חסדא מהיכן ידעת אמר לו הרי סימנת לי, ועוד מהפסוק של התינוק, ועוד שחשדתי בעבדים שאינם הגונים.

כתוב בקהלת עשיתי לי שרים ושרות ותענוגות בני האדם שידה ושידות, שרים ושרות זה מיני זמר ותענוגות בני האדם זה בריכות ומרחצאות, **שידה ושרות** תרגמו בבבל שד זכר ושד נקיבה, ובא"י פירשו שידה עגולה למרכבה, ור' יוחנן אמר שיש ג' מאות מיני שידות בשיחין ושידה עצמה איני יודע מה היא.

הסיבה שלמה היה זקוק לשדים שכתוב **והבית בהכנתו אבן שלמה מסע נבנה**, אמר שלמה לחכמים איך אבנה ללא ברזל אמרו לו יש תולעת שמיר שמשוה רבינו השתמש בה לאבני אפוד אמר להם היכן היא אמרו לו הבא שדים ותכבוש אותם והם יאמרו לך וכך עשה, ואמרו לו השדים שאינם יודעים אך אולי מלכם אשמדאי יודע, אמר להם היכן הוא אמרו לו בהר פלוני ויש לו בור כרוי מלא מים ומכוסה באבן עם חותמו, וכל יום הוא עולה לרקיע ולומד בשיבה של מעלה וכשירד הוא בורק את חותמו ומרים את האבן ושותה ומכסה שוב וחותם, שלח שלמה את בניו בן יהוידע עם שושלת שחקוק בה שם ה' וכן טבעת ששם חקוק עליה וגיזות צמר ונודות יין, הלך בניו וכרה בור נוסף ליד הבור של אשמדאי ועשה ממנו נקב למים ורוקן את המים וסתם בצמר בין הבורות, ועשה בור נוסף וניקב ממנו לבור ומילא אותו יין ועלה על אילן לחכות לו וכשבא אשמדאי ראה שחותמו שלם וגילה את בורו וראה שיש בו יין אמר לעצמו שכתוב **לץ היין הומה שכר וכל שוגה בו לא יחכם** וכתוב **זנות יין ותירושי יקח לב**, ולא שתה ממנו אך כשהיה צמא לא יכל להתאפק ושתה ממנו והשתכר וישן, הלך בניו ואזקו בשושלת וכשהתעורר וראה שהוא אזוק רצה לקרוע את השושלת אמר בניו שם אדונך עליו שם אדונך עליו ולקחו בניו וכשהלך התחכך בדקל והפילו, וכשהגיע לבית הפילו, וכשעבר ליד צריף של אלמנה יצאה והתחננה שלא יתחכך בו, **עמוד ב** וכפף את קומתו ממנו ונשברה בו עצם אמר אשמדאי על זה נאמר **לשון רכה תשבר גרם**, כשראה סומא טועה בדרך החזירו לדרך, וכן כשראה שיכור טועה בדרך החזירו לדרך, וכשראה הכנסת כלה ששמחו בה ביותר ככה, וכשראה אדם שאמר לסנדלר עשה לי מנעל שטוב לז' שנים צחק, וכשראה קוסם שעושה קסמים צחק, וכשהביאוהו לשלמה לא הכניסוהו אליו ג' ימים, ביום הראשון שאל מדוע שלמה לא קרא לי, אמרו לו שהוא אנוס משתייתו, לקח אשמדאי לבניה והניחה על אחרת אמרו לשלמה מה עשה אמר שלמה שהוא התכוון שישקו אותי שוב, ולמחרת אמר מדוע לא קורא לי המלך אמרו לו שהמאכל אנסו לקח את הלבניה והניחה בקרקע, אמרו לשלמה מה עשה אמר להם שהוא התכוון שיסירו ממני את המאכל, לאחר ג' ימים הכניסוהו לשלמה לקח קנה בן ד' אמות וזרק לפניו אמר לו הרי לא נשאר לאדם במותו אלא ד' אמות מדוע אחר שכבשת את כל העולם לא שבעת עד שכבשת גם אותי, אמר לו איני צריך ממך דבר אלא צריך אני לשמיר לבנות את ביהמ"ק, אמר לו שאינו ברשותו אלא ברשות שר הים שנותנו רק לתרנגול הבר שהוא נאמן עליו בשבועתו שהוא לוקח אותו להר שאינו בישוב ומניחו עליו וההר פוקע והוא מביא זרעים של אילן ומניח שם ונהיה שם ישוב ולכן הוא נקרא נגר טורא, וחיפשו את קינו שיש שם גוזלים והביא עליו זכוכית לבנה ורצה להכנס ולא יכל והביא את השמיר וכשרצה להניחו עליו קרא לו בקול ונפל ממנו השמיר ובניהו לקח אותו, והתרנגול חנק עצמו בגלל שבועתו לשר הים, אמר בניו לאשמדאי מדוע החזרת את אותו סומא לדרך אמר לו שמכריזים עליו ברקיע שהוא צדיק גמור ומי שעושה לו נחת רוח זוכה לעוה"ב, שאל אותו מדוע החזרת את אותו שיכור לדרך אמר לו שמכריזים עליו שהוא רשע גמור ורצייתי שיאכל עולמו בחייו, שאל

וכנגדם שומן המעי של בהמה בכורה ויבשל ויאכל וישתה אחריו שיכר חריף של חדש טבת.

לכאב שיניו הפנימיות אמר רבה בר רב הונא שיביא שום יחידי וישחוק בשמן ומלח וימרח על צפורן הגודל של הצד שכואב לו ויחזיר עליו מעט לישה ויזהר בבשרו שזה קשה לצרעת.

לאבעבועות של הגרון אמר ר' יוחנן שיביא עלי חומתי ושורש חומתי טוב יותר, וישים בפיו וזה להעמיד החולי ולקבץ הליחה יביא סובים שעל הנפה ועדשים בעפרם ותלתן ופרח של כישות וישים כשיעור אגוז בפיו, ולהוצאת הליחה ינפח לו חבירו בשחלים לבנות בתוך שכולת החיטה, ולהוציאה לגמרי יביא עפר מצל בית הכסא ויגבל בדבש ויאכל.

לחולי ברסם שבראש יביא כשיעור פרי הארז מנשדור שרף של כלך, וכאגוז של חלבנה מתוקה ומלא תרוד דבש לבן, ומלא נטלה מדבש של מחווא, ויין צלול ויבשלם יחד, וכשבשל הנשדור התבשל הכל, ואם לא יביא רביעית מחלב עז לבנה **עמוד ב** ויטיף על ג' קלחי כרוב בכלי ויבחוש בקיסם של עץ ששמו מרמהין וכשבשל אותו הקיסם התבשל הכל, ואם לא יביא צואת כלב לבן ויגבל בצרי וכמה שאפשר לו ישתדל שלא לאכול צואת כלב כי זה מפרק את איבריו.

לחולי של כאב חזק יביא אבן כחץ של לילית ויהפכנה ויזרוק מים עליה וישתה, ואם לא יביא מים ששתה מהם כלב בלילה אך יזהר מגילוי במקום שמצוי נחש.

לגילוי יביא רביעית מיין חי, ולמורסה יביא רביעית יין עם אהל אדום, למי שפורח לבו יביא ג' חלות משעורים ויטבלם ויאכלם בכוחת שלא עבר עליו מ' יום וישתה אחריהן יין שמוזג הרבה, ורב אחא מדפתי אמר לרבינא שא"כ יפרח לבו יותר אמר לו שאכן הוא אמר את זה למי שכבד לבו אך למי שלבו פורח יביא ג' חלות של חיטים ויטבלם בדבש ויאכלם וישתה אחריהם יין חי.

למי שכואב לבו יביא כשיעור ג' ביצים ממינטה, שיעור ביצה כמון, ושיעור ביצה של שומשים ויאכל, לכאב המעים יביא ג' מאות פלפלים ארוכים וכל יום ישתה מאה מהם ביין ורביץ מנרש עשה כן לבתו של רב אשי והביא לה מאה וחמישים מהם ונרפאה.

לתולעי מעיים יביא רביעית יין עם עלה מעץ הבר, ולתולעים לבנות יביא זרע של גרגיר ויצרור אותו בכגד כותנה וישתה במים וישתה ויזהר שלא יבלע את הגרעין שאם לא כן יבקע את מעיו, לעצור שלשול ישתה מים וכן יציאה קשה ישרה במים והסימן לכך הוא עשב רטוב שעוצר את הסכר.

לחולי בטחול יביא טחול של ציפור שלא ילדה ויטוח אותו בתנור ויתנהו באמצע ויאמר כמו שיבש הטחול הזה כך יתיבש הטחול של פלוני בן פלונית, ואם לא, יטוח אותו בין שורות הכותל ליבשו ויאמר כנ"ל, ואם לא, יחפש מת שנפטר בשבת ויקח את ידו של המת על הטחול שלו ויאמר כמו שיבשה היד הזו כך יתיבש הטחול של פלוני בן פלונית, ואם לא, יביא דג ויצלהו בגחלים של הנפח ויאכלהו במים של הנפח וישתה מהם, והיתה עז ששתתה מהמים הללו ואחר ששחטה לא מצאו בה את הטחול, ואם לא, יפתח חבית יין בשבילו, ואמר רב אחא בר רבא לרב אשי שלו היה לו חבית יין לא היה בא לפניו אלא שהוא רגיל בפת שחרית שהיא הטובה לכל הגוף.

לחולי טחורים יביא עשב קוקלי עם צמח אהל וסיגי כסף חי וכלי של כשמים וצואת יונים ויאחזם בכגד פשתן בקיץ ושל צמר גפן בחורף, ואם לא ישתה שיכר מזוג הרבה.

לחולי שיגרון יביא כלי של ציר דגים קטנים ויגלגלנו ס' פעמים בירך זה וס' פעמים בירך זה.

לחולי צמירתא עצירת השתן מאבן, יביא ג' טיפות שמן עטרן וג' טיפות של מי כרישין וג' טיפות יין נקי וישימו לאיש באמה ולאשה באותו מקום, ואם לא, יביא אוזן של נוד ויתלו לאיש באמתו ולאשה בדיים, ואם לא, יביא כינה זכר ונקבה ויניחם לאיש באמתו ולאשה באותו מקום, וישתיין על סנה יבש במפתן הדלת ויזהר לשמור את האבן שיוצאת ממנו שהיא טובה לכל חולי קדחת,

לקדחת חיצונית, יביא ג' סאין גרעיני תמרים וג' סאין של עלי אדר ויבשלם כל סאה בנפרד וישב ביניהם ויניחם בשני קערות ויביא פת ויניח עליהם ויקח מאחד ויניח על השני ויניח מהשני ויתן בראשון עד שיעלה מהם הבל וימרח עליו וכששתה ישתה ממי האדר אך לא ממי הגרעינים כי הם גורמים לעיקור. **לקדחת פנימית** יביא שבעה כמלא יד של תרד משבעה ערוגות ויבשלם בעפרם ויאכל וישתה עם עלה אחד מאדר בשיכר.

דף ע או מענבים המודלות על דקל.

לחזוית בגופו יביא שבעה חיטים גסים ויקלה אותם על ברזל של מעדר חדש, ויצא מהם שמן וישוף בו, רב שימי בר אשי עשה כן לעכו"ם אחד לצרעת והתרפא.

לכאב שיניו הפנימיות אמר רבה בר רב הונא שיביא שום יחידי וישחוק בשמן ומלח וימרח על צפורן הגודל של הצד שכואב לו ויחזיר עליו מעט לישה ויזהר בבשרו שזה קשה לצרעת.

לאבעבועות של הגרון אמר ר' יוחנן שיביא עלי חומתי ושורש חומתי טוב יותר, וישים בפיו וזה להעמיד החולי ולקבץ הליחה יביא סובים שעל הנפה ועדשים בעפרם ותלתן ופרח של כישות וישים כשיעור אגוז בפיו, ולהוצאת הליחה ינפח לו חבירו בשחלים לבנות בתוך שכולת החיטה, ולהוציאה לגמרי יביא עפר מצל בית הכסא ויגבל בדבש ויאכל.

לחולי ברסם שבראש יביא כשיעור פרי הארז מנשדור שרף של כלך, וכאגוז של חלבנה מתוקה ומלא תרוד דבש לבן, ומלא נטלה מדבש של מחווא, ויין צלול ויבשלם יחד, וכשבשל הנשדור התבשל הכל, ואם לא יביא רביעית מחלב עז לבנה **עמוד ב** ויטיף על ג' קלחי כרוב בכלי ויבחוש בקיסם של עץ ששמו מרמהין וכשבשל אותו הקיסם התבשל הכל, ואם לא יביא צואת כלב לבן ויגבל בצרי וכמה שאפשר לו ישתדל שלא לאכול צואת כלב כי זה מפרק את איבריו.

לחולי של כאב חזק יביא אבן כחץ של לילית ויהפכנה ויזרוק מים עליה וישתה, ואם לא יביא מים ששתה מהם כלב בלילה אך יזהר מגילוי במקום שמצוי נחש.

לגילוי יביא רביעית מיין חי, ולמורסה יביא רביעית יין עם אהל אדום, למי שפורח לבו יביא ג' חלות משעורים ויטבלם ויאכלם בכוחת שלא עבר עליו מ' יום וישתה אחריהן יין שמוזג הרבה, ורב אחא מדפתי אמר לרבינא שא"כ יפרח לבו יותר אמר לו שאכן הוא אמר את זה למי שכבד לבו אך למי שלבו פורח יביא ג' חלות של חיטים ויטבלם בדבש ויאכלם וישתה אחריהם יין חי.

למי שכואב לבו יביא כשיעור ג' ביצים ממינטה, שיעור ביצה כמון, ושיעור ביצה של שומשים ויאכל, לכאב המעים יביא ג' מאות פלפלים ארוכים וכל יום ישתה מאה מהם ביין ורביץ מנרש עשה כן לבתו של רב אשי והביא לה מאה וחמישים מהם ונרפאה.

לתולעי מעיים יביא רביעית יין עם עלה מעץ הבר, ולתולעים לבנות יביא זרע של גרגיר ויצרור אותו בכגד כותנה וישתה במים וישתה ויזהר שלא יבלע את הגרעין שאם לא כן יבקע את מעיו, לעצור שלשול ישתה מים וכן יציאה קשה ישרה במים והסימן לכך הוא עשב רטוב שעוצר את הסכר.

לחולי בטחול יביא טחול של ציפור שלא ילדה ויטוח אותו בתנור ויתנהו באמצע ויאמר כמו שיבש הטחול הזה כך יתיבש הטחול של פלוני בן פלונית, ואם לא, יטוח אותו בין שורות הכותל ליבשו ויאמר כנ"ל, ואם לא, יחפש מת שנפטר בשבת ויקח את ידו של המת על הטחול שלו ויאמר כמו שיבשה היד הזו כך יתיבש הטחול של פלוני בן פלונית, ואם לא, יביא דג ויצלהו בגחלים של הנפח ויאכלהו במים של הנפח וישתה מהם, והיתה עז ששתתה מהמים הללו ואחר ששחטה לא מצאו בה את הטחול, ואם לא, יפתח חבית יין בשבילו, ואמר רב אחא בר רבא לרב אשי שלו היה לו חבית יין לא היה בא לפניו אלא שהוא רגיל בפת שחרית שהיא הטובה לכל הגוף.

לחולי טחורים יביא עשב קוקלי עם צמח אהל וסיגי כסף חי וכלי של כשמים וצואת יונים ויאחזם בכגד פשתן בקיץ ושל צמר גפן בחורף, ואם לא ישתה שיכר מזוג הרבה.

לחולי שיגרון יביא כלי של ציר דגים קטנים ויגלגלנו ס' פעמים בירך זה וס' פעמים בירך זה.

לחולי צמירתא עצירת השתן מאבן, יביא ג' טיפות שמן עטרן וג' טיפות של מי כרישין וג' טיפות יין נקי וישימו לאיש באמה ולאשה באותו מקום, ואם לא, יביא אוזן של נוד ויתלו לאיש באמתו ולאשה בדיים, ואם לא, יביא כינה זכר ונקבה ויניחם לאיש באמתו ולאשה באותו מקום, וישתיין על סנה יבש במפתן הדלת ויזהר לשמור את האבן שיוצאת ממנו שהיא טובה לכל חולי קדחת,

לקדחת חיצונית, יביא ג' סאין גרעיני תמרים וג' סאין של עלי אדר ויבשלם כל סאה בנפרד וישב ביניהם ויניחם בשני קערות ויביא פת ויניח עליהם ויקח מאחד ויניח על השני ויניח מהשני ויתן בראשון עד שיעלה מהם הבל וימרח עליו וכששתה ישתה ממי האדר אך לא ממי הגרעינים כי הם גורמים לעיקור. **לקדחת פנימית** יביא שבעה כמלא יד של תרד משבעה ערוגות ויבשלם בעפרם ויאכל וישתה עם עלה אחד מאדר בשיכר.

דף ע או מענבים המודלות על דקל.

לחזוית בגופו יביא שבעה חיטים גסים ויקלה אותם על ברזל של מעדר חדש, ויצא מהם שמן וישוף בו, רב שימי בר אשי עשה כן לעכו"ם אחד לצרעת והתרפא.

ויתנו ושנינו שאם ראה אדם מגויד או צלוב על צליבה ורמו ואמר כתבו גט לאשתי יכתבו ויתנו ואין צריך לחכות שתצטלל דעתו, ויש לחלק ששם דעתו צלולה אלא שהתחילה בו חולשה, אך בקורדייקוס זה דעת משובשת, אך קשה מדברי שמואל שאמר שאם שחטו באדם שנים או רוב שנים וברח מעידים עליו שמת ואם נאמר שהוא חי איך מעידים עליו, ויש לומר שאכן הוא חי אלא שסופו למות, אך לפ"ז הוא צריך לגלות על ידו ושנינו שאם שחט בו שנים או רוב שנים אינו גולה על ידו, ויש לומר שר' הושעיא אמר על כך שחוששים שהוא מת בגלל שהרוח בלבלתו או שהוא עצמו קירב את מיתתו על ידי הפירכוס, והנ"מ בין הטעמים אם שחטו בכית של שיש שאין שם רוח או כששחטו בחוץ ולא פירכס.

בנשתתק ואמרו לו נכתוב גט לאשתך בודקים אותו אם מרמו הן או לאו, ולכאורה יתכן שנשארה בו שחיה של הן או לאו רב יוסף בר מניומי אמר בשם ר"נ ששואלים אותו לסירוגין, אך קשה שנחשוש שיש בו שחיה של סירוגין, ויש לומר ששואלים אותו על דבר שצריך לענות על אחד כן ועל שנים לאו או להיפך.

אצל ר' ישמעאל שנו ששואלים אותו על דבר של קיץ בחורף ועל דבר של חורף בקיץ, ואין לומר שהכוונה ששואלים אותו שילבש בגדי חורף דהיינו מעיל בקיץ או בגדי פשתן של קיץ בחורף כי יתכן שאחזו קור בקיץ או חממות בחורף **דף עא** אלא הכוונה ששואלים אותו על פירות שמצויים בקיץ בחורף או להיפך.

רב כהנא אומר שחורש שיכול לדבר מתוך הכתב כותבים ונותנים גט לאשתו, והקשה רב יוסף מה החידוש הרי כתוב במשנה שבנשתתק נותנים על פי הרכנת ראשו אם שאלוהו ג' פעמים על הן לאו ועל לאו הן, אמר ר' זירא שאין להוכיח מאלם ששנינו שמדבר ואינו שומע זהו חרש שומע ואינו מדבר זהו אילם ושניהם כפקחין לכל דבריהם, והמקור לכך שכתוב **ואני כחרש לא אשמע וכאלים לא יפתח פיו**, ועוד יש לפרש כמו שאומרים האנשים ראשי תיבות 'אשתקיל מילוליה' נלקח דיבורו, ור' זירא מקשה על רב מהברייתא שדורשת מהפסוק **אם לא יגיד פרט לאילם**, והרי לרב הוא יכול להעיד מתוך הכתב, ואביי מתרץ שעדות הוא פסול שכתוב בה **מפיהם** ולא מפיו כתבם, ויש להקשות ששנינו בברייתא שכמו שבדקים אותו לגיטין כך בודקים אותו למשא ומתן ולעדות ולירושה וכתוב בהדיא שמועיל בעדות ע"י בדיקה, אמר רב יוסף בר מניומי שמדובר בעדות אשה שרבנן הקלו בה, ומה שכתוב ירושות פירש ר' אבהו שהכוונה לירושת בנו הבכור ומה שכתוב למשא ומתן לכאורה מדובר בעדות כלפי אחרים, ויש לדחות שמדובר במה שקונה לעצמו, ויש להקשות מברייתא שלא הלכו בחרש אחר רמיותיו וקפיצותיו וכתב ידו אלא במטלטלין אך לא לגיטין, ויש לומר שנחלקו בזה תנאים שרשב"ג אמר על כך שרק חרש מעיקרו אינו מגרש אך אם היה פיקח והתחרש יכול לכתוב והעדים יחתמו וחרש מעיקרו כמו שכונס ברמיזה כך יוציא ברמיזה, ויש לדחות שאין מדובר באשתו שאין יכול להוציאה בכתב אלא מדובר ביבמתו, אך קשה שאם היא נפלה לו מאחיו חרש ודאי נאמר גם כאן כמו שכונס ברמיזה כך יוציא ברמיזה אלא שהיא נפלה לחרש מאחיו פיקח, ועוד יש לומר שהיא נפלה לו מאחיו חרש וגוזרים אחיו חרש אגב פיקח, אך לפ"ז יש לגזור גם באשתו ויש לומר שגזרו רק ביבמה שמתחלפת ביבמת פיקח אך אשתו לא מתחלפת ביבמתו, אך לכאורה יש להוכיח שלא גוזרים חרש משום פיקח **עמוד ב** ששנינו ששני אחין חרשים שנשואים לשני אחיות פיקחות או חרשות או שאחת פיקחת ואחת חרשת או ששתי אחיות חרשות נשואות לשני אחים פקחים או ששניהם חרשים או שאחד חרש ואחד פיקח הן פטורות מחליצה ויבום ואם הן נכריות יכנסו ואם רצו להוציאם יוציאו ורואים שגם בנפלה מחרש מוציא כרגיל ולא גזרו משום אחיו פיקח, אלא מדובר שנפלה מאחיו פיקח.

ר' יוחנן אומר שחכמים חלקו על רשב"ג ואביי מוכיח ממה ששנינו נשתתק לא יוציא ואם הוא התחרש או השתטה לא יוציא לעולם משמע גם כשיכול לדבר מתוך הכתב, ורב פפא אומר שולול דברי ר' יוחנן היינו אומרים שרשב"ג בא לפרש את דברי ת"ק ומה שכתוב עולמית הכוונה אף שרואים שהוא חרף או כדברי ר' יצחק שמדאורייתא שוטה מתגרשת כמו פיקחת בעל כרחא ואמרו חכמים שהיא לא תתגרש שלא ינהגו בה מנהג הפקר.

משנה אם אמרו לבעל נכתוב גט לאשתך ואמר להם כתבו והם אמרו לסופר והוא כתב ועדים אחרים חתמו אף שהם שוב כתבו וחתמו ונתנו לו את הגט הוא בטל עד שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתמו. **גמרא** משמע שלא יתנו כשלא אמר תנו אך אם יאמר תנו יתנו, ולכאורה זה כר"מ שמילי נמסרים לשליח, אך קשה שבסיפא כתוב עד שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתמו וזה כר' יוסי שמילי לא נמסרים לשליח, א"כ הרישא ר"מ והסיפא ר' יוסי, ויש לומר שאכן כך, אך אביי מבאר שכל

המשנה כר"מ ומדובר כשלא אמר תנו, אך לפ"ז יש לכתוב עד שיאמר תנו אלא יש לומר שמדובר שלא אמר לשלושה אך לפ"ז המשנה צריכה לומר עד שיאמר לשלושה, אלא כל המשנה כר' יוסי ומדובר שלא אמרו אך לפ"ז המשנה צריכה לכתוב עד שיאמר אמרו לסופר, ועוד שר' יוסי לא מודה באמר אמרו ששנינו לעיל שכתב סופר ועד כשר, ור' ירמיה ביאר ששנינו שהסופר חתם, ורב חסדא אמר שם שהמשנה היא היא כר' יוסי,

דף עב שמילי לא נמסרים לשליח, ואם נאמר שר' יוסי מודה באמר אמרו יצא מזה קלקול שאם יאמר לשנים אמרו לסופר ויכתוב ופלוני ופלוני יחתמו וכדי שלא יתבייש הסופר הם יחתימוהו והבעל הרי לא אמר כך וא"כ יוצא שהרישא כר"מ והסיפא כר' יוסי שלא חל שליחות בכך, ורב אשי מעמיד את הכל כר' יוסי וזה בדרך לא מיבעיא שלא רק כשלא אמר תנו אלא אפילו אם אמר תנו לא, ולא רק כשלא אמר לפני שלשה אלא אפילו אמר לפני שלשה ולא רק בלא אמרו אלא אפילו באמר אמרו, ויש ברייתא כרב אשי שאם כתב סופר לשמה והעדים חתמו לשמה אף שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו והוא נתן לה הגט בטל עד שישמעו את קולו שיאמר לסופר לכתוב ולעדים חתמו ומה שכתוב ישמעו בא להוציא ממי שסובר שר' יוסי מודה באמר אמרו, קולו בא להוציא מדעת רב כהנא שמועיל גם חרש שכותב.

משנה אם אמר הבעל זה גיטך אם מתי זה גיטך מחולי זה, זה גיטך לאחר מיתה אינו כלום, ואם אמר מהיום אם אמות או מעכשיו אם אמות הגט חל, ואם אמר מהיום ולאחר מיתה זה ספק גט ואם מת היא חולצת ולא מיתבמת, אם אמר הרי זה גיטך אם אמות מחולי זה ונרפא והלך בשוק וחלה ומת, אומדים אותו אם מת מחולי הראשון זה גט, ואם לא אינו גט. **גמרא** משמע במשנה שבאומר אם מתי כוונתו לאחר מיתה ובהמשך כתוב מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי זה גט משמע שאם מתי אינו כלאחר מיתה, ואביי מבאר שבאומר אם מתי יש ב' לשונות ואם אמר מהיום כוונתו שיחול מעכשיו ואם לא אמר מהיום א"כ כוונתו לאחר מיתה.

אמר רב הונא שאמנם בזה גיטך אם מתי לא אמר כלום אך היא צריכה חליצה, ויש להקשות שלא אמר כלום משמע לגמרי, ויש לומר שהכוונה שאסורה לעולם וגם ליבם, אך יש לדייק שכתוב בספא שבספק צריכה חליצה משמע שברייתא היא מתיבמת, ויש לומר שמשנתנו כרבנן ורב הונא אמר לדעת ר' יוסי שזמנו של שטר מוכיח עליו, אך לכאורה לר' יוסי היא לא צריכה גם חליצה ואין לומר שרב הונא הסתפק אם הלכה כר' יוסי או לא שהרי שכרבה בר אבוה חלה כנסו אליו רב הונא ור' יוסי ואמר רב הונא לר' יוסי שישאל את רבה אם הלכה כר' יוסי ואמר לו ר' יוסי איני יודע את טעמו של ר' יוסי ואין אשאל אם הלכה כמותו אמר לו רב הונא אתה תשאל אם הלכה כמותו ואני אבאר לך את טעמו, ואמר רבה שרב אמר שהלכה כר' יוסי ואח"כ שאל ר' יוסי מה טעמו של ר' יוסי אמר לו רב הונא שהוא סובר שזמנו של שטר מוכיח עליו, **עמוד ב** ויש לומר שרב הונא הסתפק אם ר' יוסי סבר שמועיל גם באמר בעל פה בשעת נתינה, ולכאורה שנינו להדיא שבאמר הרי זה גיטך אם לא באתי עד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש אינו גט ושנו על כך שרבותינו התיירו להנשא, ורב יהודה אמר בשם שמואל שרבותינו הם הב"ד שהתירו שמן של גוים והם סוברים כר' יוסי שזמנו של שטר מוכיח עליו, אלא יש לומר שרב הונא הסתפק אם הלכה כר' יוסי גם באמר על פה, ולכאורה ודאי שלא הסתפקו בכך שהרי רבא אמר שבאמר הרי זה גיטך אם מתי ושאני מת הרי זה גט ואם אמר כשאמות ולאחר מיתה אינו גט, ואם מדובר שאמר מהיום וכרבנן זה פשיטא אלא שלא אמר מהיום וכר' יוסי א"כ הלכה כמותו גם בעל פה, ויש לומר שאמנם לרבא זה פשוט אך רב הונא הסתפק בכך, ועוד י"ל שזה כרבנן ואמר מהיום, והחידוש הוא בלשון שאני מת זה כמו אם מתי, ואמות זה כלאחר מיתה, ויש ששנו את דברי רב הונא על הסיפא באמר זה גיטך לאחר מיתה לא אמר כלום ואמר רב הונא שלר' יוסי חולצת ולכאורה זה פשוט שאם רבנן מודים בסיפא שחולצת ודאי לר' יוסי גם ברישא תחלוץ, ויש לומר שהיינו אומרים שבזה יסבור ר' יוסי כרבי שזה גט גמור ולא תצטרך חליצה, **קמ"ל** שרבי לא סבר כר' יוסי שרבי אמר כזה גט למעט את ר' יוסי, ור' יוסי לא סבר כרבי שכתוב כזה גט למעט את דברי רבי.

רבי חלק על רבנן שאמרו בברייתא מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ורבי סובר כזה גט, ור' יוסי חלק בברייתא באומר הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן עד י"ב חדש ונתנו אחר י"ב חדש אינו גט, ור' יוסי אומר כזה גט.

רב הונא אומר שבאמר לכתוב גט אם עמד חוזר כמו במתנת שכיב מרע שאם עמד חוזר וכמו שגט אף שלא פירש כיון שאמר כתובו אף שלא אמר תנו חל השליחות כך במתנה חל באמר תנו גם כשלא קנו ממנו, אך לפ"ז מדוע משנתנו הצריכה אומדנא באמר מחולי זה ועמד וחלה אח"כ הרי מיד כשעמד בטל הגט, ומר בר רב יוסף ביאר שלא התרפא

אלא עבר מחולי לחולי וכתוב עמד והכוונה שעמד מחולי זה אך נפל לחולי אחר, אך יש לדחות שכתוב והלך לשוק, יש לומר שאמנם הוא חולה אך הלך על משענתו,

דף עג והחידוש הוא שבהלך על משענתו צריך אומדנא ואם לא הלך אין צריך אומדנא, ולפ"ז יש להוכיח ששכיב מרע שעבר מחולי לחולי מתנתו חלה, וכן אמר ר"א בשם רב ששכיב מרע שעבר מחולי לחולי מתנתו מתנה, ורבה ורבה לא סברו כדברי רב הונא שיש לגזור שיאמרו יש גט לאחר מיתה, אך קשה שאין סברא לומר שדבר שמדאורייתא אינו גט והיא אשת איש ויבואו חכמים ויתירו אשת איש לעולם, ויש לומר שאכן כל המקדש זה על דעת חכמים והם הפקיעו ממנו את הקידושין, ורבינא שאל את רב אשי שזה מוכן בקידש בכסף אבל איך שייך לבטל קידושין ביאה, ויש לומר שחכמים עשו את בעילתו כבעילת זנות.

שנו בברייתא שאם אמר הרי זה גיטך מהיום אם מתי מחולי זה אך מת מנפילת הבית או מהכשת נחש אינו גט אך אם אמר אם לא אעמוד מחולי זה ונפל עליו הבית או נחש הכישו זה גט וההבדל הוא שהוא לא מעלה על דעתו אונס שאינו מצוי כמו במה ששלחו מא"י באונס שאינו שכיח שאכלו ארי ולא מצוי כלל.

אדם אחד מכר לחבירו קרקע וקיבל עליו כל אחריות אונסים שיהיו ולבסוף המלך העביר נהר בשדה ובא לרבינא ואמר לו שיפצה אותו כי הוא קיבל אחריות אונסין אמר לו רב אחא בר תחליפא שזה אונס שאינו שכיח והתגלגל הדבר לפני רבא וגם הוא אמר שזה לא שכיח, והקשה לו רבינא מהברייתא הנ"ל באמר זה גיטך מחולי זה ונפל עליו בית או הכישו נחש זה גט, אמר לו רבא שברישא באמר מחולי זה רואים שזה לא גט אמר לו רב אחא מדפתי בגלל שקשה מהרישא לסיפא לא מביאים מזה ראיה, אמר לו רבא שאכן ברייתא כזו שיש בה סתירה א"כ היא לא נשתנה בביהמ"ד והיא משובשת, וא"כ יש ללכת אחר הסברא.

רב פפא ורב הונא בר רב יהושע קנו חיטים על שפת נהר מלכא ושכרו מלחים להעבירם וקבלו עליהם את כל האונס שיהיה בדרך ובסוף סכרו את הנהר ולא היה ניתן להמשיך אמרו למלחים שישכרו עבורם חמור שהרי קבלו על עצמם את כל האונס שבדרך, ובאו לרבא ואמר להם אווזים לבנים אתם סתם מפשיטים גלימות מאנשים לגבותם הרי זה אונס שאינו מצוי שלא קבלוהו על עצמם.

משנה לא יתיחד עם גרושתו אלא בפני עדים ומועיל לכך אפילו עבד או שפחה חזק משפחתה מפני שלבה גס בה, וכל זמן התנאי **עמוד ב** האשה היא בחזקת אשת איש ומורה ור' יוסי סובר שהיא ספק מגורשת. **גמרא** שנו בברייתא שאם ראו עדים שהתיחדה עמו באפילה לא חוששים שבא עליה אך חוששים משום זנות ולא משום קידושין, ור' יוסי בן ר' יהודה אומר שחוששים לקידושין, ולכאורה יש כאן סתירה מניה וביה, ומבאר ר"נ בשם רבה בר אבבה שאם ראו שנבעלה חוששים לקידושין ואם נתן לה כספים חוששים לזנות ונתן לה אותם באתנה ולא חוששים שנתן לקידושין, ור' יוסי בן ר' יהודה סובר שגם בכספים חוששים לקידושין, ולפ"ז מה שאמר רבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן שנחלקו בראויה שנבעלה אך אם לא ראוה שנבעלה לכז"ע אינה צריכה גט ממנו זה כדברי הכל, ואביי דוחה את דברי ר"נ שלא מוזכר בברייתא נתן לה כספים אלא מבאר אביי שבראויה שנבעלה חוששים לזנות אך לא לקידושין ולר' יוסי בן ר' יהודה אף חוששים לקידושין, ולפ"ז מה שאמר רבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן שנחלקו בראו שנבעלה אך בלא נבעלה לכז"ע אינה צריכה גט שני זה כר' יוסי בן ר' יהודה, ורבא מקשה שלאביי לא צריך לכתוב 'אף' אלא מבאר רבא שר' יוסי בן ר' יהודה סובר שאף בלא ראו שנבעלה חוששים לקידושין וא"כ מה שאמר ר' יוחנן שבלא ראו שנבעלה לכז"ע לא חששו כלל זה לא כמו אף דיעה.

שנינו שאם התנה הגט במיתתו זה חל רק אם ימות ולכאורה איך חל הגט כשמת והרי אין גט חל לאחר מיתה, ורבה מבאר שמדובר שאומר שחל הגט מעת שאני בעולם.

שנו בברייתא שבימים של קיום התנאי בעלה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה ויורשה ומיטמא לה,

דף עד ולר' יהודה כללו של דבר שהיא כאשתו אלא שאינה צריכה ממנו גט נוסף, ור"מ סובר שבעילתה תלויה, ולר' יוסי זה ספק, ולחכמים היא מגורשת ואינה מגורשת ובלבד שילמות, ור' יוחנן אומר שר"מ ור' יוסי נחלקו אם הבא עליה יביא אשם תלויה שר"מ אינו מביא ולר' יוסי מביא, ומה שחכמים אומרים שהיא מגורשת ולא מגורשת לכאורה זה כר' יוסי, ויש לומר שנחלקו בדברי ר' זירא שאמר בשם רבה בר ירמיה בשם שמואל שבכל מקום שאמרו מגורשת ואינה מגורשת בעלה חייב במזונותיה.

משנה האומר זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז חל הגט אלא שהיא תביא ואם אמר על מנת שתתני לי מכאן עד ל' יום אם נתנה לו תוך ל' חל הגט ואם לא נתנה לא חל ורשב"ג אומר שהיה מעשה בצידן שאדם התנה עם אשתו על מנת שתתני לי איצטליתי ואבדה ואמרו חכמים

שהיא תתן לו את דמיה. **גמרא** לרב הונא חל הגט מיד אלא שהיא תתן, ולרב יהודה היא מגורשת לכשתתן, ונחלקו בנקרע הגט או אבד לרב הונא הגט חל מיד והיא לא צריכה גט שני ולרב יהודה היא צריכה גט שני כשתתן, וכן נחלקו בקידושין ששינו שם אמר הרי את מקודשת לי על מנת שאתן לך מאתים זוז היא מקודשת ויתן, ורב הונא סובר שחל מיד אלא שהיא תתן, ורב יהודה סובר שמקודשת לכשיתן והנ"מ היא בפשטה ידה וקבלה קידושין מאחר שלרב הונא זה תנאי שיש לקיימו אך חלו הקידושין מיד, ורב יהודה סובר שרק כשתתן זה קידושין וקודם לא, והוצרכו לחלוק בשני המקומות שאם היו חולקים בקידושין היינו אומרים שרק בזה חלק רב הונא כי בא לקרבה אך בגירושין שבא לרחקה הוא יודה לרב יהודה, ואם היו חולקין בגירושין היינו אומרים שרק שם חלק רב הונא כי אינו מתבייש לתבעה אך בקידושין שהיא מתביישת לתבעו הוא יודה לרב יהודה ואם היו חולקים בקידושין היינו אומרים שבזה אמר רב יהודה שמקודשת רק כשיתן כי היא מתביישת לתבעו אך בגירושין שאינו מתבייש לתבעה הוא יודה לרב הונא, ואם היו חולקים בגירושין היינו אומרים שבזה אמר רב יהודה לכשתתן כי הוא בא לרחקה אך בקידושין שהוא בא לקרבה הוא יודה לרב הונא שזה חל, ויש להוכיח ששינו בברייתא שאמר בגט על מנת שתתני לי מאתים זוז אף שנקרע הגט או שאבד חל הגט אך לא תנשא לאחר עד שתתן, וכן אם מת אחר התנאי אם היא תתן חל הגט ופטורה מיכוס ואם לא נתנה היא זקוקה ליכוס, ורשב"ג סובר שעדיין היא יכולה לתת לאביו או לאחיו, ולכאורה נחלקו שלת"ק התנאי הוא לי ולא ליורשי ולרשב"ג אפילו ליורשי ולכו"ע זה תנאי ולא כרב יהודה, ורב יהודה יבאר שזה כרבי שרב הונא אמר משמו שהאומר על מנת הוא כאומר מעכשיו ורבנן חולקים עליו ורב יהודה סובר כמותם, וכן אמר ר' זירא שרבנן נחלקו בזה על רבי וכשר' זירא עלה לא"י שמע שר' אסי אומר שלכו"ע אומר על מנת כאומר מעכשיו ונחלקו באומר מהיום ולאחר מיתה **עמוד ב** וכן שנו בברייתא שרבנן מהיום ולאחר מיתה זה גט ולא גט ולרבי כזה גט, אך לכאורה לרב יהודה קשה מדוע נחלקו במהיום ולאחר מיתה עדיף שיחלקו בעל מנת לחדש את כוחו של רבי וכוחם של רבנן ויש לומר שעדיף לחדש כח דהתירא שהגט חל גם במהיום ולאחר מיתה.

יש להקשות מה החידוש באומר שתתני תוך ל' שיש לקיים את התנאי, ויש לומר שהיינו אומרים שאינו מקפיד ממש על כך ורק רוצה לזרזה, קמ"ל שהוא מקפיד.

רשב"ג מביא מעשה ולכאורה לא כתוב קודם במשנה את דעתו, ויש לומר שחסר במשנה ויש להוסיף שכשאומר על מנת שתתני לי איצטליתי הוא אמר לה בדוקא ואם אבדה לא קיים התנאי, ורשב"ג סובר שיכול לתת את דמיו והוא מוסיף שכך היה מעשה בצידן שהתנה כך ואמרו חכמים שיכול לתת את דמיה.

רב אסי שאל במקרה שהתנה בגט שתתן מאתים זוז ואח"כ אמר לה שהוא מוחל לה והספק לרבנן שבאבדה בטל הגט ששם הוא לא מחל אך כאן הוא מחל לה, וכן הספק לרשב"ג שמועיל לפייסה בדמים אך לא מועיל כשמחל לגמרי, אמר ר' יוחנן שאינה מגורשת ושאל ר' אסי ששינו בנדרים באומר לחבירו קונם שאתה נהנה לי אם לא תתן לבני כור חיטים ושתי חביות יין ולר"מ אסור בהנאה עד שיתן וחכמים סוברים שיכול להתיר נדרו שלא על פי חכם ולומר הריני כאילו התקבלתי, וא"כ גם במחילה כאן נאמר שזה כאילו הוא נתן, ויש לחלק שכאן הבעל רוצה לצערה ובמחילה לא התקיים התנאי אך בנדר זה היה משום הרווחה ולכן מועיל מחילה כי הוא לא צריך כרגע.

אדם אחד אמר לאריסו כולם משקים ג' פעמים ונוטלים רבע אתה תשקה ד' פעמים ותיטול שלישי ולבסוף בא מטר ולא הוצרך להשקות אמר רב יוסף שלא מגיע לו שהרי לא דלה, אמר לו רבה כרגע לא צריך, לכאורה רב יוסף כרבנן ורבה כרשב"ג, אך זה לא יתכן שהרי במעשה בצידן אין הלכה כרשב"ג ואילו בכל מקום הלכה כרבה, אלא ודאי גם רבה סובר כרבנן והחילוק הוא שבגט הוא רצה לצער את האשה ולכן לא מועיל מחילה אך בשדה זה רק להרווחה והרי יש כאן הרווחה גם בלי האריס.

שנינו בערכין שהקונה היה נתמן מהמוכר כל י"ב חדש כדי שחילט לו הבית והלל הזקן תיקן שהוא יפקיד יתן המעות בלשכה אחת ומתי שירצה לפדות הוא ישבור את הדלת ויקח את המעות, ורבא מוכיח מזה שבגט על מנת שתתן מאתים זוז רק בנתנה מדעתה זה מועיל ואם נתנה בעל כרחיה זה לא מועיל שרק אחר תקנת הלל נתינה על כרחיה היא נתינה ולולא התקנה זה לא נקרא נתינה,